

Силабус освітнього компонента
Програма навчальної дисципліни

«ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ»

Шифр та назва спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

Інститут

ННІ **Соціально-гуманітарних
технологій**

Освітня програма

Освітні, педагогічні науки

Кафедра

Педагогіки та психології управління
соціальними системами імені акад.
І.А. Зязюна

Рівень освіти

Доктор філософії

Тип дисципліни

Спеціальна (фахова), Вибіркова

Семестр

3

Мова викладання

Українська

Викладачі, розробники

Чебакова Юлія Григорівна,

yuliia.chebakova@khpі.edu.ua

Кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки і психології управління соціальними системами ім.акад. І.А.Зязюна НТУ «ХПІ»

Автор понад 45 наукових та навчально-методичних праць.
Курси: «Теорія і практика вищої освіти», «Педагогічні технології в освіті», «Психологія діяльності», «Психологія управлінської діяльності лідера»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-chebakovoyi-yuliyi-grigorivni/)

<https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/portfolio-chebakovoyi-yuliyi-grigorivni/>

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна спрямована на оволодіння теоретичних та практичних положень педагогічних технологій в освіті. Розглянуто взаємозв'язок та особливості окремих технологій, обговорено їх можливості та перспективи, показано важлива роль факторів, що впливають на ефективність їх впровадження.

Мета та цілі дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Педагогічні технології в освіті» наданні аспірантам систематизованих знань із педагогічних технологій і формування навичок їх застосування у освітньому процесі у вищій школі

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – іспит

Компетентності

ЗК7. Здатність опанування методикою викладання освітніх компонентів з урахуванням основ педагогіки та психології вищої освіти, набуття навичок міжособистісного спілкування та взаємодії

СК3. Здатність до розуміння базових та методологічних основ дидактики, організації процесу навчання у вищій школі, спрямованої на різносторонній розвиток особистості здобувача освіти та розкриття його потенціалу.

СК5. Здатність до розуміння суті інновацій в педагогіці, розробки та поширення нововведень у освітній процес.

Результати навчання

РН-7. Демонструвати навички застосування сучасних педагогічних технологій, методів викладання освітніх компонентів з урахуванням основ педагогіки та психології вищої освіти, використовувати здатність до міжособистісного спілкування та взаємодії в академічному середовищі.

РН-12. Розуміти сутність дидактичних концепцій, систем та інновацій в освіті; визначати переваги та недоліки видів й стилів навчання відповідно до освітніх цілей; проектувати проведення навчальних занять із застосуванням педагогічних інновацій.

РН-14. Сприяти розвитку особистості здобувача освіти через вибір педагогічно доцільних принципів та підходів, проектування змісту навчання, застосування доцільних форм, методів, засобів навчання, оцінювання результатів навчання.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 20 год., практичні заняття – 20 год., самостійна робота – 80 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: «Світоглядні та соціально-культурні основи науково-технічної діяльності», «Інформаційні технології в педагогічній та науковій діяльності», «Методи та методологія педагогічного дослідження», «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Особливості вивчення дисципліни передбачають виконання завдань по темам:

Теми	Перелік завдань:
Тема 1. «Загальні уявлення про освітні технології»	- Визначте основні аргументи, які обумовлюють актуальність та важливість теми «Структура освітніх технологій» - Проаналізуйте нормативну базу інноваційної діяльності
Тема 2. «Навчальні технології»	- Мозковий штурм «Помилки при використанні технології групової навчальної діяльності» - Проаналізуйте технології розвивального навчання - Аналіз реалізації педагогічних технологій у вищій школі

	- Проаналізуйте значення інтерактивної вправи для навчання здобувача освіти та розробіть інтерактивну вправу
Тема 3. «Освітні технології на основі особистісної орієнтації у навчальному процесі»	- Проаналізуйте закономірності та принципи навчання. - Проаналізуйте технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуального розвитку й саморозвитку особистості. - Проведіть критичний аналіз наукової ідеї з певного літературного джерела
Тема 4. «Освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності здобувача освіти »	- Визначте, які освітні технології і з якою метою Ви можете застосовувати у навчальній діяльності - Підготувати навчальну гру «Розробка заняття з використанням ігрової технології». Проектні технології
Тема 5. «Освітні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу»	-Проаналізуйте особливості сучасних педагогічних технологій. - Підготуйте письмове наукове есе на тему «Особливості застосування педагогічних технологій в навчальному процесі» в якому аргументуйте важливість їх використання в сучасних умовах трансформацій освіти
Тема 6. «Технології навчання на основі ефективності управління та організації навчального процесу у професійно-технічних навчальних закладах»	- Організуйте дискусію «Технологія дистанційного навчання» -Розробка компонентів педагогічної технології - Проаналізуйте процесуальний компонент педагогічної технології. - Проаналізуйте контрольний компонент педагогічної технології.
Тема 7. Технологія проектування освітнього середовища	- Проаналізуйте кейс-технології, функції кейс-технології. - Класифікуйте кейси на основі закладених в них ситуаціях. -Навчальна гра «Розробка заняття з використанням кейс-технології» - Розробіть портфоліо

Протягом вивчення дисципліни передбачається робота з тестами перевірки рівня сформованості знань.

Методами навчання у викладанні навчальної дисципліни «Педагогічні технології в освіті» є:

- словесні (бесіда, дискусія, лекція, робота з літературно-інформаційними джерелами)
- наочні (ілюстрація практичними прикладами)
- практичні (практичні вправи).

Активні методи навчання, які застосовуються: метод перевернутого навчання, дискусія, дослідницький метод, метод проблемного навчання, усний виступ, «мозковий штурм», розігрування ситуації по ролям.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Загальні уявлення про освітні технології

Нормативні вимоги організації освітнього процесу. Мета освітнього процесу. Освітній процес базується на багатьох принципах. Робочий навчальний план. Індивідуальний навчальний план студента. Освітня діяльність Університету проводиться відповідно до документів. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система. Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма. Поняття «освітні технології». Структура освітніх технологій. Структура освітніх технологій. Специфічні особливості інноваційного навчання:

Тема 2. Навчальні технології

Технологія навчання як дослідження. Методи та види навчальних технологій. Генезис освітніх технологій та передумови їх створення. Критерії та структура освітніх (педагогічних)

технологій. Методики, системи та технології вищої освіти відповідно до ознак і структури освітніх технологій.

Тема 3. Освітні технології на основі особистісної орієнтації у навчальному процесі

Особистісно орієнтоване навчання. Головні завдання особистісно орієнтованого навчання. Особистісно орієнтований підхід. Порівняльна характеристика особистісно орієнтованого та традиційного навчання. Технологія проведення особистісно орієнтованого уроку. Особистісно орієнтоване навчання характеризується конкретними ознаками. Технологія розвивального навчання.

Тема 4. Освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності здобувача освіти

Ігрове навчання. Дидактичні ігри. Метод проектів у світовій педагогіці. Вимоги до проектів. Практикоорієнтовані та їх результати. Етапи проектної діяльності. Проблемно-пошукові методи. Дослідницький метод у навчанні. Частково-пошуковий метод навчання.

Тема 5. Освітні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу

Технологія кооперованого навчання. Фронтальна, індивідуальна та групова діяльність. Завдання групової форми навчання. Технологія розвитку критичного мислення. Технологія розвитку критичного мислення містить три етапи. Технологія проблемного навчання. Модульне навчання. Цільовий план дій; банк інформації; методичний посібник для досягнення дидактичних цілей; набір тестів і контрольних завдань для самооцінки та експертної оцінки якості знань, умінь і навичок. Теорія і практика розв'язання винахідницьких завдань. Дидактичні можливості ТРВЗ.

Тема 6. Технології навчання на основі ефективності управління та організації навчального процесу у професійно-технічних навчальних закладах

Ознаки особистісно розвивальних педагогічних технологій. Проектування особистісно-розвивальних технологій навчання. Рівні навчальних цілей. П'ять провідних позицій серед технологій, що застосовуються в ПТНЗ. Рекомендації щодо цілепокладання у процесі проектування навчальної технології.

Тема 7. Технологія проектування освітнього середовища

Кейс-метод як технологію можна охарактеризувати через шість основних ідей. Етапи, завдання, методи, форми роботи. Застосування технології «Портфоліо». Функції портфоліо. Практичне значення портфоліо. Види портфоліо. Сутність технології дослідницького (евристичного) навчання. Форми і методи дослідницького навчання. Психолого-педагогічне проектування просторово-предметного компонента освітнього середовища. Особливості дистанційної освіти. Технологія самоосвіти.

Теми практичних занять

Тема 1. Загальні уявлення про освітні технології

Визначте основні аргументи, які обумовлюють актуальність та важливість теми «Структура освітніх технологій»

Тема 2. Навчальні технології

Проаналізуйте значення інтерактивної вправи для навчання здобувача освіти та розробіть інтерактивну вправу.

Тема 3. Освітні технології на основі особистісної орієнтації у навчальному процесі

Проаналізуйте закономірності та принципи навчання. Проаналізуйте технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуального розвитку й саморозвитку особистості.

Тема 4. Освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності здобувача освіти

Визначте, які освітні технології і з якою метою Ви можете застосовувати у навчальній діяльності. Навчальна гра «Розробка заняття з використанням ігрової технології».

Тема 5. Освітні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу

Аналіз освітніх технологій на основі ефективності управління та організації навчального процесу.

Тема 6. Технології навчання на основі ефективності управління та організації навчального процесу у професійно-технічних навчальних закладах

Дискусія «Технологія дистанційного навчання». Розробка компонентів педагогічної технології.

Тема 7. Технологія проектування освітнього середовища

Проаналізуйте кейс-технології, функції кейс-технології. Класифікуйте кейси на основі закладених в них ситуаціях. Кейс-метод як технологію можна охарактеризувати через шість основних ідей

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Тема 1. Загальні уявлення про освітні технології

Проаналізуйте нормативну базу інноваційної діяльності

Тема 2. Навчальні технології

Оберіть для аналізу 1 педагогічну технологію та проаналізуйте її використання в навчальному процесі. Проаналізуйте значення інтерактивної вправи для навчання здобувача освіти та розробіть інтерактивну вправу.

Тема 3. Освітні технології на основі особистісної орієнтації у навчальному процесі

Проведіть критичний аналіз рекомендацій по удосконаленню навчального процесу (з чим погоджуєтесь, з чим - ні). Розробіть рекомендації по удосконаленню навчального процесу у вищій школі.

Тема 4. Освітні технології на основі активізації та інтенсифікації діяльності здобувача освіти

Оберіть для аналізу ігрові технології або проектні технології. Яким чином застосовуються ці технології? Проаналізуйте взаємозв'язок використання цих технологій та успіху в навчанні. Які особливості в організації навчання з використанням педагогічних технологій ви можете визначити.

Тема 5. Освітні технології на основі ефективності управління та організації навчального процесу

Проаналізуйте особливості сучасних педагогічних технологій. Підготуйте письмове наукове есе на тему «Особливості застосування педагогічних технологій в навчальному процесі» в якому аргументуйте важливість їх використання в сучасних умовах трансформацій освіти.

Тема 6. Технології навчання на основі ефективності управління та організації навчального процесу у професійно-технічних навчальних закладах

Проаналізуйте Процесуальний компонент педагогічної технології. Проаналізуйте контрольний компонент педагогічної технології.

Тема 7. Технологія проектування освітнього середовища

Розробіть портфоліо. Дискусія « Переваги методу кейсів»

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Лаппо В. В. Педагогічна інноватика: навчально-методичний посібник. ІваноФранківськ: НАІР, 2020. 360 с.
2. Лебедик Л.В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін [Текст]: / Л. В. Лебедик, В. Ю. Стрельніков, М. В. Стрельніков. – Полтава : АСМІ, 2020. – 303 с.
3. Пономарьова Г. Ф. Освітні технології / Г. Ф. Пономарьова, С. Б. Беляєв, О. О. Бабакіна, В. А. Литвин ; Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради. – Харків, 2023. – 266 с.
4. Поясок Т. Б. Інтерактивний навчальний посібник «Сучасні технології освітнього процесу»: навчальний посібник / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Костенко. – Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2019. – 224с
5. Ількевич Н. С. Хмарні технології в освіті : навч.-метод. посіб. Житомир: вид-во ЖДУ, 2021. 88 с
6. Камінська В. В. Формування готовності педагогів до використання квест-технології у

- професійній діяльності / В. В. Камінська // Педагогічний пошук. - 2021. - № 1. - С. 10–14.
7. Chebakova Y. Organization of the educational process in a modern higher education institution based on a facilitative approach / Y. Chebakova, E. Vorobieva // Теорія і практика управління соціальними системами. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2020, № 1. – С. 37-51.

Додаткова література

1. Абакумова О. О. Феномен дистанційної освіти : монографія. Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2021. 212 с.
2. Здоров'язбережувальні технології в освітньому середовищі : колективна монографія / за заг. ред. Л. М. Рибалко. Тернопіль : Осадца В.М., 2019. 400 с.
3. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua> (дата звернення 21.11.2022).
4. Поясок Т.Б. Словник термінів з педагогіки вищої школи (українськоанглійський, англо-український): навчальний посібник / Т. Б. Поясок, О. І. Беспарточна, О. В. Костенко: ПП Щербатих О.В., 2019. – 120 с.
5. Рубльова Н. О. Цифрова компетентність педагога – засіб для підвищення фахової майстерності / Н. О. Рубльова // Педагогічний пошук. - 2020. - № 4. - С. 49–55.
6. Форми роботи групового навчання. URL: <https://www.cuspu.edu.ua/en/konferenc-19-20/mizhnarodna-naukovopraktychna-internet-konferentsiia-stratehii-innovatsiinoho-rozvytkupryrodnych-ykh-dystsyplin-dosvid-problemy-ta-perspektyvy/sektsiia-1-pidhotovka-vchyteliv-pryrodnych-ykh-dystsyplin-ievropeiskyi-tavitchyzniani-dosvid/10896-formy-roboty-hrupovoho-navchannya>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності аспіранта та розподіл балів

Підсумкова оцінка розраховується як сума балів по таким критеріям:

Види діяльності	Бали
Тема 1	
Аудиторна робота: участь у бесідах, дискусіях та ін., постановка питань, узагальнення висновків. Обґрунтованість, аргументованість, повнота відповідей на завдання	1
Практичне заняття: обґрунтування структури освітніх технологій	3
Самостійна робота: аналіз нормативної бази інноваційної діяльності	4
Тема 2	
Аудиторна робота: Активність на заняттях. Обґрунтованість, аргументованість, повнота відповідей на завдання	1
Практичне заняття: аналітичне завдання та розробка інтерактивної вправи	3
Самостійна робота: аналіз значення інтерактивної вправи для навчання здобувача освіти та розробка інтерактивної вправ	4
Тема 3	
Аудиторна робота: Обґрунтованість, критичність аналізу у відповідях на завдання	1
Практичне заняття: аналіз та застосування технології педагогічної підтримки і супроводу індивідуального розвитку й саморозвитку особистості.	3
Самостійна робота: критичний аналіз рекомендацій по удосконаленню навчального процесу, розробка рекомендацій по удосконаленню навчального процесу у вищій школі.	4
Тема 4	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: розробка заняття з використанням ігрової технології	4
Самостійна робота: аналіз ігрових або проектних технологій	4
Тема 5	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: аналіз освітніх технологій на основі ефективності управління та організації навчального процесу	4
Самостійна робота: аргументуйте важливість застосування педагогічних технологій в сучасних умовах трансформацій освіти	4
Тема 6	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: аналіз технології дистанційного навчання	4

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Критерії оцінювання підсумкового екзамену:

Критерії оцінювання	Бали
Глибоке знання навчального матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Можуть бути незначні неточності	20-18
Глибокий рівень знань в обсязі обов'язкового матеріалу. Практичне завдання виконано повно, з глибоким обґрунтуванням. Відповіді можуть містити певні неточності	17-15
Міцні знання матеріалу, що вивчається, та його практичного застосування. Відповіді можуть бути не повними, з незначними помилками	14-12
Знання основних фундаментальних положень. Відповіді містять деякі помилки.	9-11
Знання основних фундаментальних положень матеріалу. Незнання окремих (непринципових) питань з матеріалу дисципліни	6-8
Знання та вміння фрагментарні, слабкі	3-5
Відсутність знань значної частини матеріалу	0-2

Перелік контрольних питань по дисципліні, а також практичних завдань підсумкового контролю представлено на сайті кафедри: <https://web.kpi.kharkov.ua/ppuss/uk/aspirantura-2/>

Самостійна робота: аналіз процесуального компонента та контрольного компонента педагогічної технології.	4
Тема 7	
Аудиторна робота: активність на заняттях, у процесі бесід, дискусій, обговорення практично-орієнтованих питань	1
Практичне заняття: класифікація кейсів на основі закладених в них ситуацій	4
Самостійна робота: визначити переваги методу кейсів. Розробіть портфоліо	4
Поточне тестування результатів опрацювання лекційного матеріалу	20
Підсумковий контроль: Екзамен	20
Всього	100

Виконання завдань під час практичних занять та самостійної роботи оцінюється за критеріями: обґрунтованості, аргументованості, повноти відповідей на завдання, правильності, самостійності виконання. У випадку відсутності аспіранта на практичному занятті за поважних причин, він має можливість виконати завдання самостійно. Поточне тестування оцінюється за критеріями правильності відповідей.

Підсумкова форма оцінювання – екзамен. Проводиться за допомогою відповідей на екзаменаційні білети. Кожен білет включає два теоретичні питання та одне практичне завдання. Вибір білетів здійснюється випадковим чином.

Норми академічної етики і політика курсу

Аспірант повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при нерозв'язності конфлікту доводиться до співробітників відділу аспірантури.

Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

Дата погодження, підпис

Завідувач кафедри

Ніна

ПІДБУЦЬКА

12.06.2024

Дата погодження, підпис

Гарант ОП

Ольга ІГНАТЮК

12.06.2024